

‘Een Meeuw’ is vooral ook een weerzien van de oude vrienden Pfeijffer en Römer

TONEELGROEP MAASTRICHT

Thijs Römer in ‘Een Meeuw’. Onder: Ilja Leonard Pfeijffer.
© BEN VAN DUIN EN ANP

Door Rob Cobben

Met ‘Een Meeuw’ brengt Toneelgroep Maastricht een eigentijdse versie van een van de bekendste stukken uit de toneelliteratuur, van de Russische schrijver Anton Tsjechov. De nieuwe voorstelling, die komend weekend in première gaat in Theater aan het Vrijthof in Maastricht, brengt oude vrienden bij elkaar: schrijver Ilja Leonard Pfeijffer en acteur Thijs Römer.

MAASTRICHT - Er zit een afstand van zo’n duizend kilometer tussen hun beeldschermen, maar het weerzien is er niet minder hartelijk om. „Hé Ilja. Wat fijn om je weer te zien”, roept Thijs Römer enthousiast vanachter zijn laptop in de Maastrichtse Bordenhal, waar Toneelgroep Maastricht (TM) de nieuwe voorstelling *Een Meeuw* voorbereidt. „Het genoeg is geheel mijnerzijds”, antwoordt Ilja Leonard Pfeijffer, die als een vorst heeft plaatsgenomen in een

pauwenstoel in een erker van zijn huis in het Italiaanse Genua. En geniet van een verse espresso.

Weerzien

De toneelproductie *Een Meeuw* zorgt voor een weerzien tussen twee oude vrienden. Of drie eigenlijk, want ook regisseur Michel Sluysmans mag zich tot de intimi van de twee bekende Nederlanders rekenen. Sluysmans en Römer kennen elkaar van de toneelschool in Amsterdam en hebben na hun studie samen toneelgroep Annette Speelt opgericht. Voor een productie zochten de twee contact met Pfeijffer, die toen nog in Leiden woonde. „We hadden *Het Grote Baggerboek* van Ilja gelezen, met daarin een scheldkanonnade in de vorm van een sonnettenkrans. Die wilden Michel en ik graag gebruiken voor een voorstelling”, vertelt Römer.

Soms is het gewoon goed om elkaar te zien wanneer dat zo uitkomt en weer verder te gaan waar we waren gebleven.

Ilja Leonard Pfeijffer

In een kroeg in Leiden beleefde het gezelschap ‘een prettige, met drank overgoten avond’, zoals de acteur het omschrijft. En werd de kiem gelegd voor een innige samenwerking en vriendschap. Zo mocht Pfeijffer een paar jaar later als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk voltrekken van Thijs Römer en Katja Schuurman.

Hechte band

Dat huwelijk heeft geen stand gehouden, de hechte band tussen de mannen wel, ook al zien ze elkaar niet zo heel veel. Maar dat is niet erg, zegt Pfeijffer: „Sommige vriendschappen hebben het niet nodig om telkens gevoed te worden met nieuwe ontwikkelingen en ontmoetingen. Soms is het gewoon goed om elkaar te zien wanneer dat zo uitkomt en weer verder te gaan waar we waren gebleven.”

Ze volgen elkaars werk op de voet, zeggen de twee, en hebben ‘groot respect’ voor elkaar. Waardering hebben ze ook voor Michel Sluysmans, acteur en

directeur van Toneelgroep Maastricht en regisseur van de nieuwe productie *Een Meeuw*.

Een verhaal over liefde en onvervulde verlangens

Tsjechovs stuk dateert van 1896. Hoe maak je daar een interessant en toegankelijk verhaal van voor een publiek in de 21ste eeuw?

Ilja Leonard Pfeijffer (ILP): „Het is niet zo dat ik op een ochtend wakker werd en dacht: ik ga Tsjechov verbeteren. Zo werkt dat niet. Dit is voortgekomen uit nauwe samenwerking met de regisseur. Michel Sluysmans kwam naar mij toe en zei: ‘Ik wil Tsjechov doen, maar ben eigenlijk niet tevreden met het stuk. Ik wil het bewerken en actualiseren.’ Vervolgens zijn we ideeën gaan uitwerken.”

Heeft u veel veranderd aan het origineel?

ILP: „De grootste verandering is dat we er een bedrijf aan hebben toegevoegd. Tsjechovs verhaal eindigt met de suïcide van Konstantin. Maar Michel vond dat heel onbevredigend, omdat die zelfmoord zoveel vragen oproept. Je wilt weten hoe het verder gaat en hoe de andere personages reageren op diens dood. Dus heb ik op zijn verzoek een vijfde bedrijf geschreven, dat begint vlak na de begrafenis van de zo jammerlijk omgekomen Konstantin. Verder hebben we het aantal personages teruggebracht van vijftien naar acht en die hebben die allemaal een min of meer gelijkwaardig rol gekregen.”

Speelt het vernieuwde verhaal zich af in onze tijd?

ILP: „Ik heb er geen moderniteiten aan toegevoegd. Het is niet zo dat iedereen nu op z'n smartphone zit te tinderen. Dat vond ik niet gepast. Was ook niet nodig, want het is een universeel verhaal over liefde en onvervulbare verlangens. Dat kan zich in elke tijd afspelen. Waar dat is, is trouwens ook irrelevant.”

Thijs Römer (TR): „Eigenlijk zitten al die personages met dezelfde vraag en dat is de meest universele die je je kunt stellen: hoe moet ik leven? Antwoorden op die vraag komen er in overvloed, maar ze zijn allemaal onbevredigend.”

Trigorin, de man van actrice Arkadina die tegen wil en dank beroemd is geworden, wordt gespeeld door Thijs Römer. Herkent u iets van uzelf in die rol?

TR, lachend: „Die rol is op mijn lijf geschreven.” De acteur verwijst naar zijn huwelijk met Katja Schuurman, waardoor hij opeens ook een bekende Nederlander werd, iets wat hij helemaal niet ambieerde. „Ik werd een irrelevant bijproduct. Als roem op zichzelf een ding wordt, dan is dat buitengewoon oninteressant en leeg. Dat is iets wat je helemaal niet wilt. Maar als het voortkomt uit iets wat je kunt en doet of met hart en ziel maakt, zoals Ilja die een beroemde schrijver is, dan is dat natuurlijk een ander verhaal.”

Wat vindt u van het script van Ilja Leonard Pfeijffer?

TR: „Hij heeft me echt ongelooflijk verrast! Het stuk ademt nog helemaal Tsjechovs *De Meeuw*, maar is tegelijkertijd helemaal van Ilja. Dat zit hem in eerste instantie natuurlijk in de taal. Hij boetseert zinnen op zijn eigen manier. En dat is hard werken voor een acteur om dat allemaal in je hoofd te krijgen. Zijn zinnen kunnen ook echt maar op één manier uitgesproken worden. De beeldhouwde taal waarin Ilja de gevoelens van de personages giet, is heel specifiek. Hij heeft er absoluut een Tsjechov 2.0 van gemaakt.”

Hoe is het om weer met Michel Sluysmans samen te werken?

TR: „We hebben al veel dingen samengedaan, maar dit is de eerste keer dat ik onder zijn regie sta. Dat is echt een totaal andere rolverdeling. Het is ook best lang geleden dat we in hetzelfde repetitielokaal zaten. Het aangename is dat het vanaf het eerste moment precies was zoals vroeger, zonder dat het leunt op nostalgie of herinnering. Het is leuk om met elkaar toneel te maken. We zijn hierin samen groot geworden. We hebben een enorme bak aan herinneringen en associaties. En hebben grotendeels dezelfde smaak. Ik vind hem een heel goede regisseur. Wat zijn grootste kracht is? Als hij geen idee heeft, zegt hij: ‘Ik heb geen idee.’ Dat maak je niet vaak mee. Heel veel andere regisseurs gaat dan iets verzinnen, want ze denken: ‘Ik moet nu toch iets zeggen, want daar word ik voor betaald.’ Michel zegt stoicijs: ‘Ik weet het niet.’ Dat geeft veel ruimte aan het proces. Het is ook heel fijn om met een goede vriend samen te werken. Je kunt een heleboel ruis overslaan en komt snel bij de essentie terecht.”

ILP: „Het is altijd een feest om iets met hem te kunnen doen. We begrijpen elkaar, hebben aan weinig woorden genoeg. We kunnen in korte tijd heel veel

ideeën genereren, omdat we op dezelfde golflengte zitten. Hij is geen regisseur die op zijn strepen gaat staan, is voor samenwerking met iedereen. Ik hoop dat dit niet ons laatste project is.”

En Toneelgroep Maastricht?

ILP: „Dat is een van de beste en prettigste gezelschappen om mee samen te werken. En straalt kwaliteit uit. Alsof je in een Rolls-Royce stapt”.

TR: „Daar sluit ik me bij aan. TM brengt toneel dat ertoe doet. Ontroerend en geestig met teksten die tot nadenken aanzetten. Ik heb al veel TM-producties gezien en wat opvalt, is dat ze met veel plezier zijn gemaakt. Dat spat van het toneel af. Het is ook heel fijn om hier te werken, omdat je – ver van de Randstad – in een soort bubbel zit. We zitten hier allemaal acht weken in een appartement en kunnen ons volledig focussen op het stuk. En na de repetities loop ik door de prachtige stad naar mijn onderkomen en trek een fles wijn open. Niemand heeft zijn familie bij zich. Het voelt als een heel toegewijde periode waarin je echt op elkaar bent aangewezen. Dat zorgt voor het plezier waar Ilja het net over had.”

‘Een Meeuw’ gaat zondag 6 maart in première in Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Op 4 en 5 maart zijn er al voorpremières. Verder nog te zien in Venlo (20 april), Maastricht (24 april), Sittard (25 mei), Heerlen (27 mei) en Weert (3 juni).